

ESG VIEWPOINT

El Niño: voorproefje klimaatrisico's van de toekomst?

Albertine Pegrum-Haram
Senior Associate,
Responsible Investment
Team

In één oogopslag

- El Niño is er weer. Reden dus voor een voorspelling over het mogelijke effect van dit weerfenomeen op de economie.
- De El Niño-cyclus valt van oudsher samen met hogere inflatiedruk: de veranderende weersomstandigheden kunnen doorwerken in de oogsten, de landbouw en elektriciteit. En dat op een moment dat de inflatie wereldwijd toch al hoog is.
- Hoe de huidige El Niño-cyclus precies uitpakt, is een kwestie van waarschijnlijkheid. Niet van zekerheid. Vooral onzeker is de wisselwerking tussen El Niño en de onderliggende effecten van klimaatverandering. Een hoofdbreken dus voor de wetenschap.
- Hoe een onderneming omgaat met El Niño geeft een indicatie van de manier waarop deze de fysieke risico's van klimaatverandering benadert. Klimaatverandering veroorzaakt nu al extreme weersomstandigheden in veel delen van de wereld. Dat wordt in de toekomst alleen nog maar erger.

Introductie

Wat is El Niño? Waarom is El Niño nieuws?

El Niño is het fenomeen van ongebruikelijk warme temperaturen in het zeeoppervlak in de Grote Oceaan waardoor de passaatwinden verschuiven en de wereldwijde weerspatronen veranderen. Het effect van die verschuivingen verschilt per regio. Zo krijgt het zuiden van de VS in een El Niño-jaar veelal te maken met regen en overstromingen. In het noorden van de VS en Canada is het eerder droger en warmer dan normaal. En in India en Australië veroorzaakt El Niño vaak minder dan normale neerslag. En dus een veel hogere kans op droogte.

In een El Niño-jaar komen natuurrampen vaker voor. De ergste vallen vaak samen met de piek van een El Niño-cyclus. Zo leidde de El Niño van 2015-2016 (sterkste cyclus sinds 1950) tot extreme weersomstandigheden, van ernstige droogte in Zuid-

en Zuidoost-Azië tot hevige regens in het Stille Oceaangebied. Het fenomeen raakte wereldwijd 60 miljoen mensen. Minstens 40 landen kregen volgens de VN te maken met overstromingen, droogte, storm, natuurbranden, vorst en ziekte.

Met El Niño samenhangende weersomstandigheden variëren van een zwakke temperatuurstijging met slechts matige effecten tot zeer sterke temperatuurstijgingen. Het is lastig inschatten hoe sterk de huidige El Niño is. En kracht doet er toe: een sterkere El Niño leidt doorgaans tot ernstigere economische problemen. Het Amerikaanse weersinstituut NOAA (National Oceanic and Atmospheric Administration) houdt het op een kans van 56% dat deze El Niño sterk is en op een hoge waarschijnlijkheid dat deze ook in de winter van 2023-2024 nog doorwerkt.

Meer weten? Scrol verder of klik op een snelkoppeling

Wat is het effect op grondstoffenprijzen en inflatie?

Wat is het verband met klimaatverandering?

Wat is het effect op onze dialoog met bedrijven?

Welke best practice-verwachtingen hebben we voor bedrijven?

Grondstoffenprijzen en inflatie: wat is het effect van El Niño?

In een El Niño-cyclus kunnen de grondstoffenprijzen omhoogschieten. Simpel gezegd: door El Niño veroorzaakt droog en warm weer zorgt (door slechtere oogsten) voor hogere prijzen. Energie kan ook onder El Niño lijden. Door de hitte neemt de vraag naar energie toe. Tegelijkertijd kan het extreme weer tot verstoringen leiden bij waterkrachtcentrales of andere elektriciteitsbronnen (de temperatuur van het water voor de afkoeling van kerncentrales bijvoorbeeld)

Voor meer grip op de effecten van El Niño kijken economen naar eerdere cycli en hoe deze in het verleden voor economieën en de markten zijn uitgepakt.

Uit een macrostudie van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) van 2015 blijkt dat de door El Niño veroorzaakte hogere temperaturen en droogte tot een stijging leidden in grondstoffen, zowel niet-brandstoffen als de olieprijs. Berekend werd dat grondstoffen met uitzondering van brandstoffen in de eerste vier kwartalen na een El Niño-cyclus met 5,9% stegen. Voor ruwe aardolie was dat 13,9%.

Een voorbeeld van prijsinflatie van grondstoffen. Een sterke El Niño, droger weer en een zwakke productie van cacaobonen in West-Afrika: uit een analyse van [Gro Intelligence](#) blijkt een daling van de oogst van resp. 6,5% en 2,2% in El Niño-jaren 2009 en 2015. Nog los van de grondstoffeninflatie bestaat het risico van verstoring door extreme weersomstandigheden, die sporen trekken in de bredere keten.

El Niño heeft van oudsher een belangrijk opstuwend effect op de wereldwijde inflatie: 3,9 procentpunt bij grondstoffenprijzen zonder energie en 3,5 procentpunt bij olie [volgens modellen van Bloomberg Economics](#). Uit een andere analyse van de Amerikaanse [Federal Reserve](#) (van 1998) kwam naar voren dat El Niño “economisch en statistisch belangrijke effecten heeft op de reële grondstoffenprijzen in de wereld.” De conclusie was dat één mee- of tegenvaller in de standaarddeviatie door El Niño leidt tot een verhoging van de inflatie in grondstoffenprijzen van 3,5-4 procentpunt. Volgens Bloomberg Economics had El Niño tevens de bbp-groei geraakt, met name in Brazilië, Australië en India.

Het loont de moeite om de prijzen van bepaalde grondstoffen in de gaten te houden terwijl El Niño zich voltrekt. Zoals de prijs van suiker: in 2015-2016 bereikte die hoofdzakelijk door de factor El Niño een piek. Ook cacao en koffie lopen volgens sommige brokers een verhoogd risico op El Niño-effecten. In het verleden hebben El Niño-jaren geleid tot een lagere productie van suikerriet, katoen, rijst en oliezaden in India.

Ook nu al liggen er analyses over de omvang van de risico's in de huidige cyclus. Zo ziet ICRA, het Indiase kredietbeoordelingsbureau, El Niño als een bedreigende factor voor de voedselinflatie in [de tweede helft van boekjaar 2024](#). In de CPI-inflatie was sprake van een sterker dan verwachte daling naar 4,3% in mei 2023 op jaarbasis (april 2023: 4,7%). De correctie bij voedingsmiddelen en dranken was hiervan de belangrijkste oorzaak.

Het totaaleffect van een El Niño-cyclus hangt af van de macro-economische en geopolitieke omstandigheden. De zeer sterke El Niño van 1972-1973 viel samen met de oliecrisis van eind 1973: de energie- en voedselprijzen rezen de pan uit. Een sterke El Niño in 2023-2024 kan leiden tot een vergelijkbare combinatie van elkaar versterkende ontwikkelingen. Dat is vooral zo verontrustend omdat we toch al leven in een tijd van hoger dan beoogde inflatie in veel landen.

Wat is het verband met klimaatverandering?

El Niño is een natuurlijk weerfenomeen

Door de groeiende 'achtergrondwarmte' als gevolg van steeds meer broeikasgassen in de atmosfeer is het echter lastig om te voorspellen hoe het weer op deze El Niño gaat reageren. Sommige wetenschappers voorzien nog grotere risico's in een aantal regio's. Vooral waar de temperaturen toch al hoog zijn.

Volgens de Wereld Meteorologische Organisatie kan de gemiddelde temperatuur onder invloed van El Niño in combinatie met antropogene opwarming tussen 2023 en 2027 wereldwijd oplopen tot boven het **streefdoel van Parijs van 1,5°C**.

El Niño doet ons weer even stilstaan bij de kwetsbaarheid van bedrijven voor de veranderende weerspatronen van onze planeet

Gevolgen voor ons engagement met bedrijven

Voor wat betreft engagement is een aanstormende El Niño een tastbare aanleiding om contact te leggen. Dit om te evalueren hoe goed ondernemingen zich voorbereiden op de gevolgen van wisselvallige en veranderende weersomstandigheden

Hoe een bedrijf omgaat met El Niño geeft ook een goede indicatie van de beheersing van de klimaatrisico's bij dat bedrijf. Klimaatverandering leidt immers in veel delen van de wereld tot extreme weersomstandigheden. Dat El Niño bepaalde regio's harder raakt dan andere en tot op zekere hoogte voorspelbaar is, maakt het makkelijker om de bredere effecten in te schatten. Niettemin vormt de voor de deur staande El Niño-cyclus een vertrekpunt in onze gesprekken over het weer en klimaatrisico's.

In recente engagementtrajecten is duidelijk geworden dat bedrijven beginnen na te denken over de gevolgen van El Niño. Dat geldt vooral ook voor de opkomende landen, waarin de economie sterk afhankelijk is van de landbouw. Zo hebben we in het kader van een bredere discussie over klimaatrisicobeheer gesproken met een aantal financiële instellingen in de opkomende markten. Die gaven aan de potentiële macro-economische gevolgen van El Niño te monitoren. We kunnen hierop inspelen door bedrijven te stimuleren verder te denken dan El Niño en transparant te rapporteren over kwetsbaarheid voor en blootstelling aan de onderliggende en groeiende fysieke klimaatrisico's.

Hierna volgt een lijst met best practice-verwachtingen voor de informatie over en evaluatie van fysieke risico's. Die lijst valt onder onze bredere taakopdracht om bedrijven weerbaarder te maken tegen de effecten van klimaatverandering en fysieke klimaatrisico's.

Best practice: informatie en evaluatie fysieke risico's

1. Evalueer fysieke klimaatrisico's op het niveau van de beleggingen.
2. Rapporteer de uitkomsten en belangrijkste aannames van de scenario-analyse over chronische en acute klimaatrisico's. Idealiter op basis van IPCC-, NGFS- of IEA- scenario's.
3. Meld bestrijdings- en aanpassingsmaatregelen.
4. Veranker de bevindingen in de bedrijfsstrategie, o.a. welke invloed de gevaren op de bedrijfsactiviteiten en investeringsbesluiten kunnen hebben.
5. Toon aan dat de evaluaties en strategieën voor fysieke risico's onder toezicht van het bestuur staan. En dat deze risico's op de risicolijst prijken.

De ontwikkeling van rapportagestandaarden, vooral die van het CDP en de Task Force on Climate-related Financial Disclosures, heeft al geleid tot verbetering van de rapportage op deze gebieden. Veel bedrijfsinformatie richt zich echter vooral op de transitierisico's van de CO₂-afbouw van het energiestelsel. El Niño doet ons weer even stilstaan bij de kwetsbaarheid van bedrijven (en de wereldeconomie) voor de veranderende weerspatronen van onze planeet.

Over de auteur

Albertine Pegrum-Haram, Senior Associate, Responsible Investment

Albertine is in de zomer van 2022 bij het Responsible Investment-team begonnen, met klimaatverandering als aandachtgebied. Albertine heeft een achtergrond in klimaatwetenschappen en werkte eerder als onderzoeker en adviseur voor uiteenlopende organisaties in de wetenschap, tertiaire en publieke sector. In haar vrije tijd leest ze, klimt ze en loopt ze graag hard.

Contacteer ons

 columbiathreadneedle.nl

 Volg ons op LinkedIn

Lees meer op columbiathreadneedle.nl

© 2023 Columbia Threadneedle Investments is de wereldwijde merknaam van alle onderdelen van de groep Columbia en Threadneedle.

Uitsluitend voor professionele en gekwalificeerde beleggers.

Dit financiële promotiemateriaal is uitsluitend uitgegeven voor marketing- en informatiedoeleinden door Columbia Threadneedle Investments in België, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zwitserland.

Uitsluitend bestemd voor professionele cliënten zoals gedefinieerd in de Europese Richtlijn 2014/65/EU ('MiFID II') en niet voor distributie aan particulieren.

Dit materiaal mag niet worden beschouwd als een aanbod, verzoek, advies of beleggingsaanbeveling. Dit document is geldig op de datum van publicatie en kan zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd. Informatie uit externe bronnen wordt betrouwbaar geacht, maar de juistheid en volledigheid ervan kan niet worden gegarandeerd. De effectieve beleggingsparameters worden overeengekomen en uiteengezet in het prospectus of de formele overeenkomst voor vermogensbeheer. Financieel promotiemateriaal wordt uitgegeven voor marketing- en informatiedoeleinden; in het Verenigd Koninkrijk door Columbia Threadneedle Management Limited, waaraan vergunning is verleend door en dat onder toezicht staat van de Financial Conduct Authority; in de EER door Columbia Threadneedle Netherlands B.V., dat onder toezicht staat van de Nederlandse Autoriteit Financiële Markten (AFM); en in Zwitserland door Columbia Threadneedle Management (Swiss) GmbH, dat optreedt als vertegenwoordiging van Columbia Threadneedle Management Limited. In het Midden-Oosten: Dit document wordt verspreid door Columbia Threadneedle Investments (ME) Limited, dat onder toezicht staat van de Dubai Financial Services Authority (DFSA). Voor distributeurs: Dit document is bedoeld om distributeurs informatie te verstrekken over producten en diensten van de Groep en mag niet verder worden verspreid. Voor institutionele cliënten: De informatie in dit document is niet bedoeld als financieel advies en is uitsluitend bestemd voor personen met voldoende kennis van beleggen die voldoen aan de criteria van de toezichhouder om te kunnen worden beschouwd als een Professional Client of als Market Counterparties. Andere personen mogen zich er niet op baseren.

485427 (09/23)